

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek. Velja za celo leto 30 lir, za pol leta 15 lir, za tri mesece 7 lir 50 stot., za en mesec 2 lir 80 stot. Naročila se sprejemajo vsak dan, a naroča naj se tako, da poteče rok naročbe ob koncu meseca. — Posamezna številka 20 stot. — Uredništvo in uprava: Trst, via delle Zudecche št. 3. Telefon 19-50 in 588. — Dopisi naj se pošljejo na uredništvo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone 67 mm. Finančni oglasi po 1 liru; osmrtnice, zahvale, postavitve, vabila po 80 stot.; trgovski in obrtniški oglasi po 60 stot. — Plača se naprej. — Oglase sprejema Inzeratni oddelek „Dela“.

DELO

Geslo današnjega proletarijata bodi: Boj proti vojnim pustelovščinam, boj proti ogrski reakciji, pomoč sovjetski ljudovladi!

V Trstu, v sredo 7. Julija 1920 GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE V JULIJSKI BENEČIJI Leto I. - Štev. 22.

Igra se nadaljuje

Pet let je trajala vojna. Celih pet let so se narodni med seboj navdušeno klati in se drug drugega dočela razjedati. Težke rane, ki jih je vsekalta ta vojna vsaj narodom, tudi onim, ki se je niso direktno udeležili, se niso še zacelile in se ne bodo zacelile še dolgo časa ne. Svota duševnih in gnetnih dobrih, ki so bile v vojni in od vojne uničene, je tako ogromna, da jo zamore poravnati le intenzivno delo nekaj desetletij, in vendar izgleda kakor da se niso narodi še spametovali. Vsaj povsod se ne in še ne v vseh slojih in vseh skupinah, vseh narodov. Kakor, da leži nad človeštvom težka usoda prokletstva, ki ga vodi v globok prepad, iz katerega ni več nobene rešitve. In to prokletstvo obstoji. Obstoji v današnjem kapitalističnem sestavu človeške družbe.

Pet let je trajala vojna. V tej vojni ni zmagal noben narod, ni zmagala nobena etnična skupina. Na njenem polju so zmagale vendarle armade onih držav, ki so pripovedovale prelahkovernim množicam, da se bore za pravice vseh narodov, za svobodo in za samoodločevanje vseh ljudstev. Zmagale so in popolnoma vseeno je kakor in kakor. Po zmagi ententnih držav in onih narodov, ki so prisegli na prapor entente, bi se bilo smelo pričakovati za vsa prihodnja, da udeležiti ta ententa svoje ideje, v imenu katerih se je borila, vsaj v svojem krogu, vsej v obeh narodih, ki so služili, odkrito ali prikrito, njej in z njo krvaveli. Pa se ni zgodilo tako. Mi se temu ne čudimo, ker nismo verjeli ententi nikdar, kakor nismo verjeli nikdar nobeni skupini vojujočih se držav. Vendar so na svetu ljudje, ki se temu čudijo in so jezni na entento, ker jih je oslepila, v njihovi veri do nje. Po našem mnenju ni prišlo do vojne zaradi narodnega vprašanja. Zato ni mogel biti cilj vojne, da naredimo vprašanja razrešiti. Narodno vprašanje so bile le limance, na katere je ločila ententa svoje kašne. In priznati se mora, da jih je nalovila precej. Toda kajnov je še dosti na svetu in narodno vprašanje tvori še vedno izborne limance, kljub razočaranju, kljub krvi, kljub ogromni svoti ubitih bogastva. Zakaj igra z narodi, ki se je začela pred šestimi leti, se hoče nadaljevati in povsod se dobe skupine ljudi, ki so pripravljene žrtvovati tej igri sebe in ... v prvi vrsti — druge.

Razne domovine so nekaj časa sem v veliki nevarnosti. Ponekod se domovine niso še dočela vpostavitve. Nekaterim domovinom manjka roka, drugim srce, tretjim pljuča. Toda vse imajo svoje sovražnike in vsaka ima tudi svojega hrabrega, kronanega ali nekronanega, branitelja in voditelja. Ime sovražnika se lahko izpremeni od danes do jutri. Vrhovni je na severnem, vrhovni na južnem delu domovine. Naloga si je poiskala to pot sovražnika in Albaniji. Kar ni imela s tem veliko sreče, je iztaknila sovražnika doma, na svojem telesu. Kakor naj bi živeli in kaj naj bi počele domovine brez sovražnikov? Zlasten slučaj pelje sodruga Schneiderja, doma iz Reke, v Ankonu prav tedaj, ko karabinjerji streljajo na množice. Svinstvenka zadene tudi Schneiderja. Oficijelna oblast je iznašla takoj, da je bil plačan od Jugoslavije. Niso dobili dokumenta, ali čemu rabijo domovine dokumente. Ako jih ni, se jih naredi. In res je dobil general nalogo, da dokazuje, da je imela Jugoslavija svoje prste vmes pri dograjenju v Ankonu in drugod. V Prvotini nesejo v procesiji Civil-Metodovo zastavo. Nedvomno se pričakuje, da navedi, od Jugoslavije. Domovina je v nevarnosti. Treba je streljati na množico, treba je dokazati italijanskemu vojaštvu, da je res to sovražnik in, da se ne sme več puntati. Večak verjame in ljudstvo verjame. Kalni so paž zato na svetu, da verjamejo. V Bovu se spre vinjen človek s karabinjerji. Domovina je v nevarnosti. Onega človeka je seveda oprijela Jugoslavija. Sovražnik ni več v Albaniji. On je tu in v Jugoslaviji. Jutri bo morda na Francoskem. To bo postransko, poglavito je, da je tu.

Jugoslaviji manjka pljuča. Poleg tega se tamošnji rodoljubni grozno ogrožajo nad godetki v zasebnem ozemlju. Kaj ni skandal, zločin, ako odpadejo karabinjerji mirno množico? Seveda je skandal. Je zločin. Ljubljanski orožniki izvrše samo svojo sveto dolžnost, ako posnemajo karabinjerje in ako postreže 12 delavcev. Saj so bili ti delavci komunisti in, znano je pač, da so slovenski komunisti plačani od Italije. (Samo boljševiki Regent in Tuma sta plačana od več strani. Od Italije, zato, da raznarodujejo Slovence; od Jugoslavije, zato, da delata revolucijo v Italiji, na korist Slovencev. Srečna sta. Tako služba nese skoro več kakor rodoljubno verižništvo.) Nato pride še princ Aleksander v Ljubljano in Zagreb in tam pove jasno in odkrito, da je treba rešiti Slovence iz krepeljev starodavnega italijanskega sovražnika, s katerim se je bil do večraj potu Nemcem. Igra se nadaljuje. Italijani se morajo strmiti, Jugosloveni se morajo strmiti in pripraviti se na največje živte. Kaj komunistem, kaj pravice delavcev, kaj verižniki in drugi enakih razbojnikov. Domovina, to je poglavito. Beda ... za domovino, to je sladka dolžnost. Kar ... za domovino. Smrt ... za domovino. To so sladka hrepčenja. Slovenski delavec naj dela na to, da bo služil slovenskemu izkoriščevalcu in, da ga ne bodo pobivali več karabinjerji, marveč slovenski žandarji. Koliko je smrt lažja v domovini, ki se jo lahko razširi ali zoti, kakor je to pač potrebno. Kako je to lopo, ako ustrelje človeka z narodnimi svinstvenkami, ki jih izproži roka narodnega žandarja iz puške, ki je bila izdelana v narodni tavnici in vse to na komando hrabrega narodnega oficirja. Kdor si ne želi take smrti je nedvomno izdajalec domovine. Izdajalski domovine smo mi, ki nimamo narode naj se zavajo, da so ljudje in da naj spoštujejo svoje človeško dostojanstvo. To je naš ponos. Pravi vzgojitelj narodov so oni, ki uče te narode, da morajo iz ljubezni do domovine plaziti se po trebachu, nizko dolji na umazani rodni zemlji, kakor gusen črv pred njegovim veličanstvom, princem prestolonaslednikom. Vzgojitelj sužnjev.

Meščansko in nacionalistično časopisje išče v svojih domovinah sovražnika. Z zunanjimi sovražniki in izkoriščajoč čut ljubezni do domovine hočejo zavesti delavstvo na krivna pota in so pripravili vsi žrtvovati še potoke delavske krvi, radi svojih domovini in radi svojih kapitalističnih in dinastičnih koristi. Vse domovine so ropale zemlje, so ustuzile svoje in tuje ljudi. Sedaj se jokajo in pravijo, da imajo doma sovražnika. Pustite ljudstva pri miru! Saj druga doma si ne žele, kakor da jih pustite pri miru.

Toda, nove vojne ne več. Lahko lajajo principi in lahko čebje sovražnike. Se so kalini na svetu. Poleg njih so tudi zavesti delavci, ki ne bodo več nosili svoje kože v boj za veliko laž o narodni domovini. Nemo vože ne več!

IZ SOVJETSKE RUSIJE

Boj proti mednarodni protirevoluciji ter odpor proti poljskim četam zorita že dobre vspehe. Ali ta boj, ta odpor ne smeta tako hitro ponehati. Tajništvo Tretje Internacionalne izdaja ob tej priliki sledeči proglas:

»Proletarcom vseh dežel!
Delavci, delavke! Sovjetsko Rusijo svobodnih delavcev in kmetov namerujemo udušiti. Čemu? Zato, ker je že njena sama eksistenca velik zgrad in opomin za delavstvo vsega sveta; zgrad, ki uči delavstvo, naj koraka z lastnimi močmi po poti svobode. Kolčakove vojske in vojske ententnih kapitalistov niso mogle ubiti rdeče vojske svobodne Rusije. Zdaj so kapitalisti entente nabrekli poljsko vojsko proti sovjetski ljudovladi. Kapitalisti vsega sveta pomagajo podpirati vojno proti nam z denarjem, s orožjem, in vsakovrstno municijo.

Delavci, delavke!
To ne sme biti! Sledite lepemu zgledu, ki vam ga podajajo sestre in bratje v Trstu in v drugih italijanskih mestih. Isti sklepi naj vas vodijo, ki so jih naredili in jih izvrševajo najboljši angleški sindikati. Ustavite vse transporte, o katerih sumite, da so namenjeni Poljski. Preko mej vaših dežel ne sme iti noben vzgajen z ubijalskim orožjem, z oblekami, s čevlji itd. namenjenimi poljskim četam, ali s stroji za proizvajanje municije, namenjenimi za tavnice, ki jih je zidal francoski kapital. Delovna sredstva, delovna sila, promatna ereditva morajo služiti le enemu namenu: izdelovanju blaga, ki more odpraviti bečo trpečih delovskih razredov.

Delavci, delavke!
Izpolnite svoje dolžnosti! S tem ne pomagajte samo svojim bratcem in sestram v Rusiji, temveč bratrite svoje lastne koristi. Nezmagana sovjetska Rusija bo vedno porok za mir in svobodo za vse narode. Daj za vojno proti sovjetski Rusiji!
Živela sovjetska Rusija! Živela mednarodna solidarnost vseh delavcev vsega sveta!

Junija 1920. Zapadno tajništvo Komunistične Internacionalne.

O poteku rusko-poljske vojne poročamo na drugem mestu. Tu naj bolezimo zanimivo dejstvo, kako hitro in v vedno večjih krogih se širi komunistična ideja.

Deželni odbor socialistične stranke na Moravkem je prišel s svojimi pristopi k Tretji Internacionalni. V Perziji pa komunistična ideja siloma napreduje. Kurških Kca nameruje korakati proti Teheranu, preko pokrajine Masanderan, da se združi s Turki. Boljševske čete so zasedle poljska mesta Gombad in Gabus v Turkestanu ter dospjele v Liufabad. V seji 6. t. m. je razvil minister za uk Benedicto Crece svoje nazore o boljševski vprašanju. Labrida, minister za dela, je odgovarjal raznim govornikom, ki so razpravljali o delovnem vprašanju. Sedr. Gariboldi je govoril o proizvajanju žita, o obdelovanju neobdelanih zemljišč ter o znižanju cene kruha. Govornik je oklepetal menč, da vladne predloge ravno večinski poslanci pobijajo, med tem ko jih — o j ironija — socialistični poslanci, ki stoje v opoziciji podpirajo.

Nato govori še sodr. Riboldi o resničnem položaju na Reki, ki je nevdružljiv. Za Reko zahteva plebisit. O tej seji bomo obširneje poročali v petkovi številki.

Italijanska zbornica

Seja dne 5. Julija. Fiancingo (liberalce) predlaga sledečo resolucijo: »Zbornica poziva vlado, da začne s tako gospodarsko politiko, ki bi dvignila črto na njeno prvotno vrednost.« Pravi, da se stroški nikakor niso zmanjšali. V letu 1920. smo izdali 29 milijard ter imeli deficit 20 milijard, tekmo 1920 - 1921. bomo izdali 30 milijard od katerih 10 milijard za vojaštvo, rednih dohodkov pa ima Italija kraj 8 milijard. Vlada živi torej od dolgov, ki znašajo polgodro milijardo na mesec. Žita potrebujemo 65 milijonov kvintalov, pridelali ga bomo pa letos jedva 30 milijonov. Inkameracija vojnih dohodkov bo znašala kraj 4 do 5 milijard, drugi dohodki po Giolittijevem načrtu prilično kraj eno milijardo, tako da ostane v prametu vedno še 18 do 20 milijard papirnate denarja. Lira bo seveda na vrednosti, zato pa se bo množil gospodarski in družabni nered. Tudi v Rusiji je sledil boljševizem kot posledica socialnega nerada, ki ga je povzročilo padanje rublje. Vrniti se je treba torej z železno voljo k običajni bilanci 8ih do 9ih milijard, ki se mora pokriti z rednimi davki. Edino ptem bo lira zadobila svojo prejšnjo vrednost in bo država si vnovič pridobila na finančnem in političnem ugledu. Noben povisek mezd ne more delavskim razredom nadomestiti padanja vrednosti lire. V rzhed dobah so vladajoči razredi okradli obvladane razrede z razreditvijo denarja. Ali danes se obvladani razredi maščujejo z boljševsko revolucijo.

Sodrugi Rossi poučaja vnovič, da socialistična skupina ne more zavzeti proti vladi drugačnega stališča nego li ono nevpogibne opozicije. Sodelovanje z meščanskimi strankami odklanja naša stranka, pripravljena pa je prevzeti oblast v svoje roke. Govorji nato o splošnem položaju v Italiji in dokazuje, da bo buržuazija kmalu prisiljena izročiti oblast v roke proletarijatu. Skleptno zahteva splošno amnistijo (pomiloščenje) za prestopke politične in vojaške naravi izvenem sto, kjer se gre za sleparstvo na račun države. 20.000 takih sodnih procesov je še danes v razpravi, 3000 vojnih dezertierjev ječi po tennicah.

Radikalce Girardinu poje v daljšem govoru slavo-spev nacionalizmu, ki bi bil rešil Italijo, če bi ga bilo kaj več. Ali ljudske mase se nahajajo v takem moralnem stanju, da sovrzajo celo nacionalne znake (zastave i. t. d.), kakor da bi ti znaki bili provokacija ljudskemu čustvovanju.

Falbo (demokr. liberalce) govori o Albaniji, ozroma o odstopu Italije od vseh pravic na Albanijo. Pravi, da ni bilo primerno, podati javno izjavo o popolni odpovedi političnega protektorata nad Albanijo, temveč bi moralo to biti predmet za pogajanja (kravjo kupčijo Op. ured.). Upa pa, da bo možno tekom pogajanj rešiti vsaj moralni (!) protektorat nad Albanijo. (Glej, glej, čemu služi — moral! Op. ured.). Govorec o Libiji (Tripolis) obžaluje, da se tamkaj Italija nahaja po osem letih okupacije v novi najhujši krizi. Treba bo odklopiti tamkajšnjega guvernerja, ki je s svojo politiko zagrešil sedanje stanje. Samo politika, ki stremi po tem, da bi si pridobila zaupanje in simpatije prebivalstva, je prava. (Op. ured.). Guvernerja si s podobni drug drugemu. Čemu jih torej odstavljati in nastavljati? Pa-

metno politiko, kakor si je Falbo sklepčno želi bo nacionalistično imperijalistična buržuazna vlada težko izvajala, dasi bi bila taka politika potrebna ne samo v Libiji, temveč tudi pri nas, kjer prebiva kulturno ljudstvo.)

Sodrugi Romita v kratkih besedah obtožuje Giolittija, da je iz poblepa po moči, požil vse svoje ponosne nakane o strogi preiskavi glede vojne. Giolittij je sam sebe izdal. S tako velikim božnim napovedano preiskava se danes čemuje na čisto navadno revizijsko računovojno izdatkov.

Sodrugi Lollini vpraša vojnega ministra Benomija, jeli res, da se pod roko še vedno pošiljajo čete v Albanijo. Minister je to seveda zornjal. Zdi se pa, da mlihi vlada podpirati diplomatsko mislo Alicittija v Albaniji z vojaško parafo, in zato — radi nezlovoljstva v vojski — pošilja čete z največjo tajnostjo v Valono. Stranka mora paziti!

Zavratna borba med večinskimi strankami v Italiji

Giolittij začnejo požirati prve brunke kaplje iz ke-liha, v katerem je imel vse buržuazne obrambe v nekako vladno večino. Mi smo takoj v začetku prokurovali, da ta večinski blok ne bo trdno držal nič tekovali dni. In res so začele zavratne mahinacije že ob predlogu za spremembo občinskega večinskega črta, ki naj sloni na poročnem/omnem očetemu ka-terega zagovarjajo liberalci (P. P. — poročlo popele-ralci). Večinski blok je v resni nevarnosti, da se raz-členi v svoje sestavne niže. Zaredaj se bodo klen-čeli iz ljubezni do domovine, t. j. iz strahu pred socialistični morda se udali in pebotali s sovražni i. go-ropedi. Ali dolgo ne potuje tako dalje. Klasična stranka v Giolittijev večini je precej nezmožljiv in neodbiten element. Prej tli slej po tli.

V zvezi s temi zahtevnimi mahinacijami se stavlja tudi dejstvo, da je kerli govornik Nittija na raz-govor, ki je trajal nad eno uro. Jeli se že računati z novo ministrično krizo in odstopom Giolittija?

Poljska ob robu propada Rusko zmage

Iz Moskve prihaja brzojavka, da so v okolici Mo-zzara Poljski vrženi preko reke Ipe. Pri Saalavcu so rdeče čete dosegle vzhodni breg reke Georgina. V okolici Novozucija so Rusi zavzeli Gahczak. Dalje so rdeče čete zasedle mesto Nagalak ob Azovskem morju. Urealski koruzki so se odločili za vstop v rde-čo vojsko.

Take vesti prihajajo iz rusko-poljskega bojišča. Ni čuda torej, da je svetovna buržuazija budo pre-plasena in da cvili neno časopisje, ki zahteva naj se Poljsko obvaruje z udarom diplomatsko interven-cije pred polcom pod udarci boljševskih čet. Vemo, kaj to pomeni diplomatsko intervencija, vemo, da takim intervencijam slede navadno nove vojne. Proletarijat naj bo pozoren. Če hočejo diplomati novo prelivanje krvi, naj se sami med seboj drezajo s pipci, ljudske mase jim ne bodo sedale več na kma-nice.

Poljska vlada se je obrnila do največjega sveta em-ente za vojaško pomoč, ker ne more več obustaviti boljševskega pohoda. V konferenci v Bruselju se je o tem razpravljalo, s kakšnim sklepnim uspehom pa ne bo.

Medtem so boljševiki odkrili novo lopovščino an-gleskih vladnih mož še izza časa, ko so Angleži zas-čeli Arhangelsk. Naše so se listine, iz katerih iz-haja, da je angleški minister Churchil obljubil 10.000 angleških vojakov ruskim reakcionarjem, pa kar pod roko, brez vodenosti Lloyd Georgeja. Mo-gode se bo skušalo sedaj Poljsko rešiti na isti na-čin, kakor je bilo ekspedicijsko ententnega vojštva pod roko, brez vodenosti ententnega vojštva, če ne bo prekasno.

Poljska legacija v Parizu poroča namreč z dne 4. t. m.: »Pod poljskimi boljševiških čet izpraznoje naše čete metočno in v najmanjših izgubami dne 24. aprila zasedeno ukrajinsko ozemlje. Naproti lažnjivim boljševiškim vestem trdimo, da ob izpra-znoje Kijeva poljske čete niso razdejale tega mesta. Naša sedanja fronta gre preko Reč Ptica, Priptov, Wborz, med Zvjahelom in Rovnom, preko Seprto-ke Latižavega in Whlovoje. Vest o zavzetju Lvova je neresnična. Naše čete so v boju proti številne-ju sovražnikom prešle pri Zvjahelu v protinapad. Vojaški položaj je sila resen, a ni vzmernirjiv. Se-verna fronta je popolnoma vzpostavljena in se drži trdno.«

S temi lepimi besedami hočejo Poljski, ki prosijo že za zadnjo pomoč, prikriti svoje poraze. Kdo jim bo verjel?

»Neue Freie Presse« poroča z dne 6. t. m.: »Poljski se umikajo na vse tri južne reke Pri-priet. Predsednik ljudovlade Piłsudski naznanja v po-sebnem proglasu sestavo obrambnega sveta ter po-zivlja vse Poljake, da vstopijo prostovoljno v vojsko, da obranijo domovino.«

V Češko-Slovenski vlada vsled poljskega poloma vzmerniruje. »Večer« iz Prage piše: Poljska ne uide polomu. Paziti moramo, da nas poljski plaz ne podere; naša vojska bodi pripravljena.

Sestanek v Spa

Po sestanku v Bruxellesu sledi sedeti dni v Spa. Razne delegacije so že dospjele, in tako se bodo na-daljevala zopet pogajanja. Na tem sestanku se bo sklenil obračun z Nemčijo glede vojne odškodnine. Prišla bodo tudi druga vprašanja na dnevni red. Tako tudi vedno ljudrsko vprašanje. Po splošnem mnenju se pa to vprašanje, niti na tem sestanku ne bo rešilo. Teli jugoslovenske kolikor italijanska vlada vstrajata na svojem stališču. Giolittij vztraja ker meni, dasi je Italija s svojo formelno odpovedjo protektorata nad Albanijo pridobila pravico, da eme zahtevati zemeljske odškodnine na račun Jugosla-vije. Trumbič pa trdno vztraja na svojih zahtevah, ker je Italija ravno pri dogodkih, ki so se vsrhli pred to odpovedjo, pokazala svojo veliko notranjo si-bkost. Kako bo prišlo pod takimi predpogoji do sporazuma nam je naravnost neumljivo. Vendar e-nega ne bo smela pozabiti italijanska in jugoslo-venska gospoda, namreč, da je ljudstvo tostran in onstran črte sito vsake vojne in da se bo vsaka politika našla ponesrečila.

Prva seja sestanka je pokazala, da hočeta An-glija in Francoska popolnoma vkloniti Nemčijo. Prva točka dnevnega reda je namreč razoroženje Nem-čije. Nemški kancelar je skušal obrniti dnevi red, tako da bi se o razoroženju razpravljalo šele kas-neje. Zedel je ob gl-ha usesa in ukloniti se je moral. Med Trumbičem in Sforzo je prišlo tudi že do skla-pa. Trumbič bi rad povzel pogajanja, ki so bila pre-kinjena v Pallanzii, ali Italija — zdi se — nima pre-velike volje. Če ni to priprost maneuver.

Razne politične vesti

Na Ogrskem se je pričela obravnava proti desetim ljudskim komitacijam. Pripadajoči bo treba Hortiju novih vsilice. — Znani general Lüttwitz, desna roka ponesrečenega protirevolucionarja Kappa se mudi v Budimpešti v hotelu Gellert, kjer je v tesni stiki s Hortijem. Kaj ta mednarodna telovajska banda nameruje, ni znano.

Angleški parlament je odložil razpravo o avtonom-iji Irske na prihodnje zasedanje, ki bo v oktobru. Seveda, svoboda naroda ni tako nujna kakor na-čelo svilenih možavtik za prostitutke visokih drž-avnikov. Medtem pa trski uporniki, Sinn Feiners, ne mirujejo, ter se v vojaškem, finančnem in sodnem obradu izobčno organizirajo. Bržkone bo zakon o avtonomiji Irske, takozvani Home rule, prišel prekasanjo.

Bolgarska. Med nekim predavanjem v prid »žrtvam boljševizma« v gledališču Odeon v Drino-polju je počilo več bomb. 150 ranjenih in mrtvih. Aitentat je bil namenjen ministrskemu predsedniku, ki ga pa v gledališču ni bilo.

Nemčija. Ebert bržkone ne bo kandidiral več za predsednika ljudovlade. Govori se, da je najres-ni kandidati Fehrenbach, ki ga podpirajo večin-ski socialisti.

Proletarska blokada. V Napolju so se delavci u-prili proti zaukazanim transportu municije podjetja inž. Romea. Opustili so delo.

Turčija. Kemal paša je pred Carigradom in je poslal angleškemu poveljniku »ulimatium«, s katerim ga poziva, naj izprazni v treh dneh postojanke, ker drugače bo začel z napadom.

Danska. 5. t. m. je bila v ministruv za vnarje stvarji podpisana pogodba, s katero se priznava Danski državna oblast nad Šlezvigom.

Iz Jugoslavije

Prepoteni fraji, na katerih je bilo še poznati odznanje avstrijskih dekoracij, so romali v omare, apraš n. sokolske rdeče srceje leže lepo zgu-bane v pristojnih skat jah; pra nik je miul, sveče s v pogasjenih. Po raznih dvoranah še težek vzduh po neprelavljenem dimu finih cigar ter odjek pu-zalnih neprebavnih govornic; drugih ne reč ni bilo. Tako so minili »veliki d«vi«, in toisti ro-doljubci pozvamejo lahko zopet mirne duše svojo kupčijo z lesom, žitom, prašiči i. t. d., ker »visoki obik« je odšel in solnce se suče kot po navadi in una se spreminja kakor poprej nad Ljubljano in Slovenijo in Jugo lavijo....

Medtem pa so se vsrše občinske volitve v Osjeku. V Osjeku so namreč pri zadnji b občin-skih volitvah na vse tri zmagali komuni ti. Vlada pa je ravno zato razpustila občin ki svet in raz-pustila nove volitve. V protest proti takemu na-sistivu je sklenila komuni-tična stranka, ki je pri prvih volitvah sprejela kraj 2000 glasov, da se volitev vzdri. In tako j: pri teh ponovnih občin-skih volitvah glasovalo mesto 4131 volilce v le 2145. Teh 2145 volilcev j: glasovalo za kandi-date devetih stranci in tako so dobile (pro-simo, da bralec točno bere številca) sledeče stranke:

glasov:	mandatov:	
socijalni patrijoti	93	2
hišni po-estniki	95	2
židje	161	3
radikalci	547	10
»ljudska« stranka	323	6
demokrat	134	2
trgovci	92	2
hrv. zajednica	533	10
obrniki	167	3
komunisti	1986	nič

Plovica prebivalstva, ki bi mu šla vsaj polovica mandatov, je brez zastopstva v občinskem svetu! Živela svoboda v o-vo-bojeni domovini! Zdjaj pa le ven s prepotenimi fraji z odznaki avstrijskih dekoracij in z rdečimi srajcami, morda prde zdaj v »rodoljubni« Osjek tudi »visoki obisk«. Sprejeli ga bodo zastopniki 93ih social-nih patrijotov, ali 95ih hišnih posejtnikov, ali 92ih trgovci v Narod, ljudstvo bo pač stalo ob strani, ono zadavljeno ljudstvo. Naj papolajo t obojne v Osjeku v svojih značilnih barvah: b e l o pomeni nedolžne trgovce in hišne posejtele, in r d e č e pomeni onih 93 socijalnih patrijotov, in m r d o pomeni ljudsko stranko, ki si je po be-sedah »Edinost« celo »prijorila« šest man-datov, ko jih je imela pri prvih volitvah le tri! Prijorila — beseda je d bra! To je bila huda, junaška borba, kjer so raznika ni bilo na spred-je. Za tako »borbo« je buržuazija vedno na-vdučena.

Vendar govore osješke občinske volitve jasno b sedo. Pride dan, ko nastopijo naše rezerve, ki bodo preplavile vso ju-goslovensko domovino! Radovedni smo, kako se bosta takrat obnašala zastopnika osje-ških posejtni ov, ki tvorita t ko znane ito »stran-ki« 95ih političnih skopljencev, ali pa rodoljubni obzračni (zljonsti) s tremi »mandati«. Torej ven s svečanostno razsvitljavo v Osjeku, da bo vsaj eno noč kaj zabave in veselja med devetimi bra-ji — pardon! — med devetimi »stranki«! Jutri pa zopet na oderuško kupčijo z les m, z žitom in s prašički, ker narod je narod, profit je pa le profit.

»Neue Freie Presse« poroča z dne 6. t. m.: »Poljski se umikajo na vse tri južne reke Pri-priet. Predsednik ljudovlade Piłsudski naznanja v po-sebnem proglasu sestavo obrambnega sveta ter po-zivlja vse Poljake, da vstopijo prostovoljno v vojsko, da obranijo domovino.«

Vabilo na novo naročbo!

Naš list „DELO“ izhaja trikrat na teden in sicer vsak ponedeljek, vsako sredo in vsak petek.

NAROČNINA
za celo leto znaša Lir 30—
„ pol leta . . . „ 15—
„ tri mesece . . . „ 7-50
mesečno 2-80
Posamezne številke se bo podajalo tudi v nadalje po 20 stotink.

Domači vestnik

Obvestilo bralcem

V petkovi številki bomo započeli, ter v ponedelj-kovi in sredini številki prihodnjega tedna nadaljevali z objavo zakonitih določil glede vojnih odškodovan-cev, v kolikor imajo ti pravico do odškodnine za škodo povzročene vsled vojnih dogodkov. Menimo, da bomo s tem ustregli več negoli enemu naših bral-cev, ki še sedaj ne ve, kam se mu je obrniti in kak-šne korake podvzeti, da se mu poravna škoda. Hkrati bomo odprli v našem listu vprašalno rubriko za vse one, ki bi bili glede besedila tega odloka (z dne 18. aprila 1920, št. 579) še v dvomu, tako da bo vsak na stavljeno vprašanje sprejel v našem listu odgovor. Opozorjamo pa že danes, naj zainteresiranci te naše številke dobro shranijo.

Somitjenikom! Z navdušenjem ste sprejeli prvo številko »Dela«, ki je otvorila trikratno tedensko izdajo. Le ena pritožba se je čisto ponavljala, t. j. čemu naj naš list izide samo ob petkih na štirih straneh, a ob ponedeljkih in sredo le na dveh? Po-vedo vam odkrito, da nam v uredništvu primanj-kuje še moči; premo! nas je. Ali tudi temu pridemo kmalu v okom. Prihodnji teden upamo, da bosta izšli že dve številki na štirih straneh. Ali prostimo Vas, da agitirate za naš list, da ga širite. Vse drugo se bo postopno razvilo. — Na delo za »Delo«!

Uredništvo.

Kam plovemo?

Neko ljubljensko smešilo je prineslo med rezniimi bedastocami tudi četr št. kolone prave bedarije, za-črtaječ, da je počemca iz raznih listov, pove pa ne, kje zbijajo isti, zato tudi mi ne moremo konsta-tirati resnice. Ta kolona je posvečena našemu učiteljs-tvu. In sicer pravi med nebrojnimi neumnostni steli: »Učiteljsstvo na Gorškem je prešlo v komuni-stičen tabor. To je žalostno dejstvo, in mi ne smemo molče molči. Narod, ki se tako bori za svoj obsta-nek, zapuste oni, ki bi mu morali biti voditelji. Sra-motaj! Zgledovali smo se nad onimi, ki so brez pra-vega vzroka utekli iz zasedenega ozemlja, tem večje pa je naše začudenje nad temi, ki so zašli med komuniste. To je v zasedenem ozemlju največje iz-dejstvo nad lastnim narodom. Čemu vse trud in čelo tostran demarkacijske črte, če pa onkraj črte iz-dajajo narod?«

Je še nekaj več te gnusobe, toda še bolj puhle, za katero pa je škoda črniti, dela in prostora v listu. Saj je menda dovolj povedano.

Danes je celo pičlem na strelji znano, da je, ne samo pri nas, marveč tudi onkraj demarkacijske črte edini spav v Delavski Zbornici, ki je prav po domače rečeno pribelžičale vsake delovnega ljud-stva, pa bodisi z ukom ali z muko; tedaj vsega pro-letarijata, kakor pravi »Pučki prijatelj« dne 1. ju-lija. Vendar on imenuje Delavski Zbornico »dru-štvo«, med tem ko ga ljubljanski list imenuje »komunistično stranko«. Ker tedaj sami nič ne vedo in nič ne razumejo, se pa vprašajo: »Kam plovemo?« — Ej, le ne vprašajte, k vam gotovo ničče, kajti razsuli bi se isti, ki bi k vam pripluli, kakor ste raz-suti sami. Potrdilo v to naj vam bo, da vam doka-žemo, da se že v tej svoji budalosti točtete sami sebe po zobeh. Dokazujete pa si tudi sami s svojo medavno reakcijo napram onim, ki se zahtevajo pod krilo, ki štiti vse izkoriščane, ter zahtevajo za svojo pravovarnost, svobodo in pravico. Vase delo onkraj demarkacijske črte, je pa za nas velikanska uganja. Živ človek nam ni še nič o tem povedal, a ker se v dshovi še nismo podali v dopisovanje, smo glede tega dela popolnoma v temi. Pač pa vemo toliko, kar je ravno nasprotno, da ravno ista skupina, ki imenuje učitelje »izdajalce«, ne dopušta istim

